

Nya krav på översiktsplan och nyttan med kulturmiljöunderlag

*Hanna Gelotte Fernandez och Emy Lanemo,
Riksantikvarieämbetet*

Ny krav på redovisning i översiktsplanen

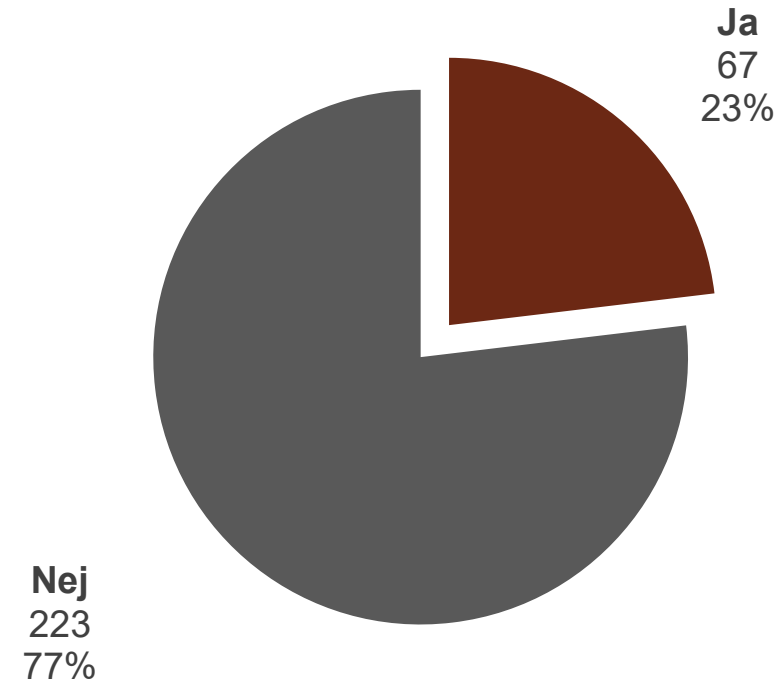
- En enkel, effektiv och ändamålsenlig lovplikt som ska syfta till att skydda särskilt skyddsvärda värden kräver att byggnadsverk och områden på något sätt pekas ut i förväg.
- Den möjlighet att peka ut värdefulla byggnadsverk och områden i översiktsplanen som kommunerna har i dag görs tvingande.
- Utpekandet kan ske i den kommunövergripande översiktsplanen eller i tillägg.
- Pågående översiktsplanearbete påverkas inte.

3 kap 5 § Plan- och bygglagen

Av översiktsplanen ska även följande framgå:

4. sådana särskilt värdefulla byggnadsverk, allmänna platser och bebyggelseområden som avses i 8 kap. 13 § samt kommunens syn på vilka hänsyn som krävs för att tillvarata de särskilda värdena,

Hur hanteras kulturvärden i översiktsplaneringen idag?

**Lokalt utpekade värdefulla kulturmiljöer pekats
ut och beskrivs i text och/eller i interaktiv karta**

Redovisningarna av kulturvärden varierar stort

- Stora variationer vad gäller innehåll och antal utpekanden
- Ställningstaganden om hänsyn är ofta generella
- Bred flora av begrepp och otydlig koppling till lagstiftning
- Få beskriver explicit värdebärande karaktärsdrag
- Mycket få beskriver vilken hänsyn som ska tas

<i>Kulturmiljövärden</i>
<i>Kulturminnesvårdsprogram</i>
<i>Lokala bevarandevärden</i>
<i>Lokala värden</i>
<i>Lokalt bevarandevärde och Områdesbestämmelser</i>
<i>Läns- och kommunintressen</i>
<i>Närmiljöområden som särskilt ingående belyser viktiga delar av kommunens historia</i>
<i>Skyddsvärda områden</i>
<i>Skyddsvärt kulturområde</i>
<i>Särskilt intressant bebyggelse</i>
<i>Särskilt värdefulla kulturmiljöer</i>
<i>Uppmärksamhetsområden kulturmiljö</i>
<i>Värdefull kulturmiljö</i>
<i>Värdefulla</i>
<i>Övriga skyddsvärda miljöer</i>

Hur kan man ta sig an arbetet?

Utgå från och bedöm aktualiteten i befintligt material

- Riksintresse kulturmiljövård och områden utpekade i kulturmiljöprogram
- Dp med rivningsförbud eller skyddsbestämmelser
- Tidigare inventeringar, regionala kulturmiljöprogram
- Ta fram likvärdiga bedömningsgrunder

Komplettera befintliga kunskapsunderlag

- Finns det fler områden som kan betraktas som särskilt värdefulla?
- Börja med att identifiera områden
- Hitta en rimlig detaljeringsnivå

Kommunikation

Information till allmänhet och fastighetsägare

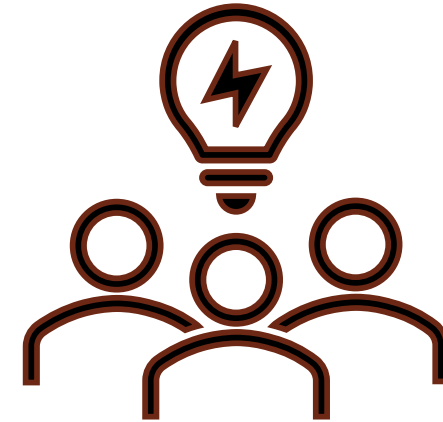
- Tydliga budskap – kontakta kommunen för guidning
- Varsamhetskrav gäller alltid

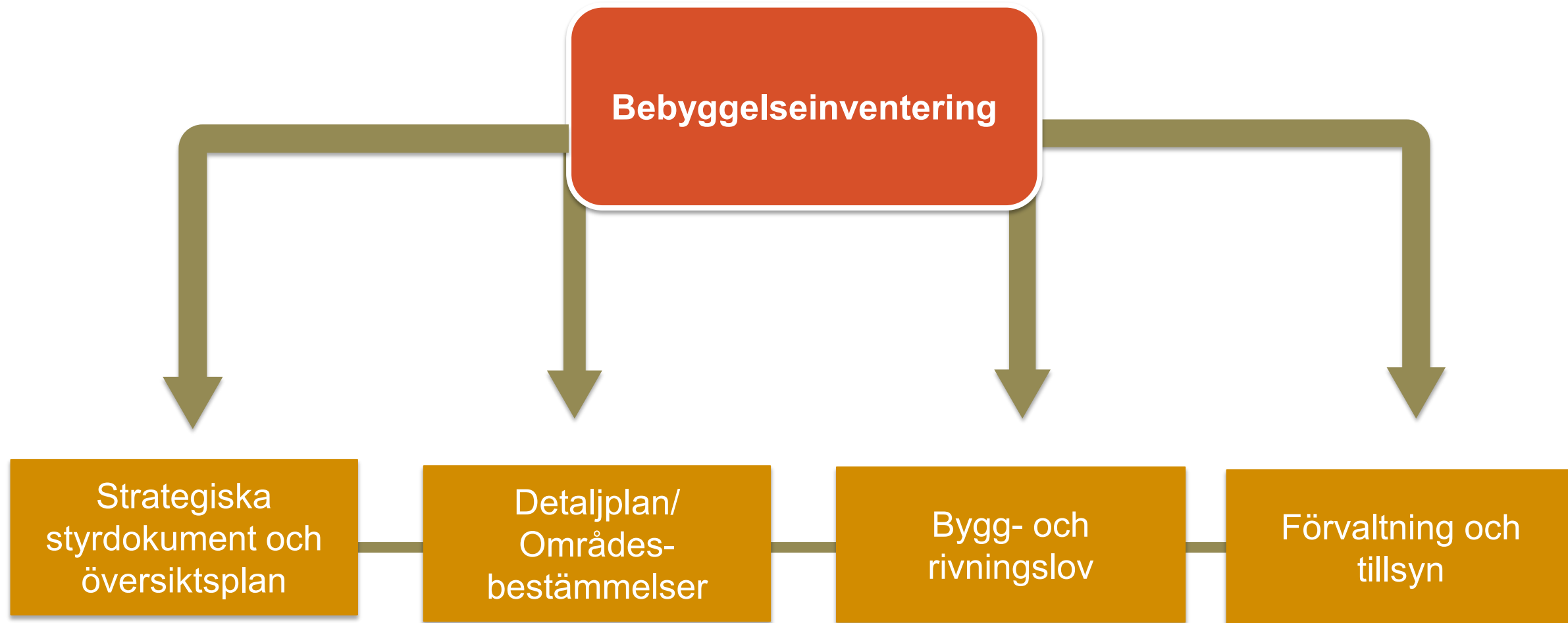
Viktigt att inte snälltolka!

”... alla särskilt värdefulla byggnader och områden i kommunen har inte identifierats. Fler byggnader och områden än de som redovisas i kartan kan därför omfattas av lovplikt”...

Vilket stöd finns att få?

- Länsstyrelserna fördelar bidrag till kunskapsunderlag.
- Boverket har tagit fram vägledning på PBL kunskapsbanken som kommer att utvecklas
- Boverkets nya byggregler är ett stöd för att identifiera särskilt värdefullt
- Riksantikvarieämbetet tar fram metodstöd
- Seminarserie under våren
- PBL kulturvärden webbutbildning uppdateras
- Ett uppdaterat bebyggelseregister (under utveckling)

Metodstöd för kulturhistorisk inventering av bebyggelse

Ett konkret stöd för i första hand den som beställer en inventering

- Praktiska råd för att planera, beställa och implementera en inventering
- Stöd för värdering och förslag till graderingskala
- Stöd för ett digitalt arbetssätt
- Exempelsamling
- Broschyr för beslutsfattare och kommunala politiker

Tack!

Hanna.gelotte.fernandez@raa.se

Emy.lanemo@raa.se